ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

10. Sınıf
COĞRAFYA

Etkinliklerin
cevap anahtarı için
karekodu okutun.

İÇİNDEKİLER

2

COĞ.10.4.2. Türkiye ve dünyadaki yerleşmeleri fonksiyonlarına göre sınıflandırabilme

a) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri belirler.
b) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri ayrıştırır.
c) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri tasnif eder.
ç) Türkiye ve dünyadaki yerleşmeleri fonksiyonlarına göre etiketler.

9

COĞ.10.5.1. Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre sınıflandırabilme

a) Ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılmasındaki ölçütleri belirler.
b) Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre ayırır.
c) Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre tasnif eder.
ç) Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre etiketler.

16

COĞ.10.5.2. Ekonomik sektörlerin dağılımını gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlar üzerinden farklı gelişmişlik seviyesine sahip ülkeleri karşılaştırabilme

a) Farklı gelişmişlik seviyesine sahip ülkelerde ekonomik sektörlerin dağılımını gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramları bileşenleriyle tanır ve anlamlandırır.
b) Farklı gelişmişlik seviyesine sahip ülkelerde ekonomik sektörlerin dağılımını gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramları çözümler.
c) Farklı gelişmişlik seviyesine sahip ülkelerde ekonomik sektörlerin dağılımını gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlardan sonuç çıkarır.
ç) Farklı gelişmişlik seviyesine sahip ülkelerde ekonomik sektörlerin dağılımını gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlardan elde ettiği sonuçları karşılaştırır.

22

COĞ.10.5.3. Ekonomik sektörlerin Türkiye ekonomisindeki yeri ve önemini gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram hazırlayabilme

a) Ekonomik sektörlerin Türkiye ekonomisindeki yeri ve önemine ilişkin oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın amacını belirler.
b) Ekonomik sektörlerin Türkiye ekonomisindeki yeri ve önemine ilişkin oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın türünü ve kullanacağı araç gereci belirler.
c) Ekonomik sektörlerin Türkiye ekonomisindeki yeri ve önemine ilişkin oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramla ilgili veri toplar.
ç) Topladığı verileri ekonomik sektörlere göre sınıflandırır.
d) Ekonomik sektörlere göre sınıflandırdığı verileri görselleştirir.
e) Ekonomik sektörlerin Türkiye ekonomisindeki yeri ve önemini gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramları amaca uygun şekilde kullanır.

Herhangi bir yerleşmenin oluşmasını ve varlığını sürdürmesini sağlayan ekonomik, sosyal ve kültürel amaçlı faktörler o yerleşmenin fonksiyonlarını ifade eder. Yerleşmeler birden fazla fonksiyonel özelliklere sahip olabilmektedir.

Aşağıda yerleşmelerin fonksiyon türlerinin gösterildiği bir şema ve bazı yerleşmelerin sahip oldukları özellikler ile ilgili bilgilerin numaralandırılarak gösterildiği yapılandırılmış grid tablosu verilmiştir.

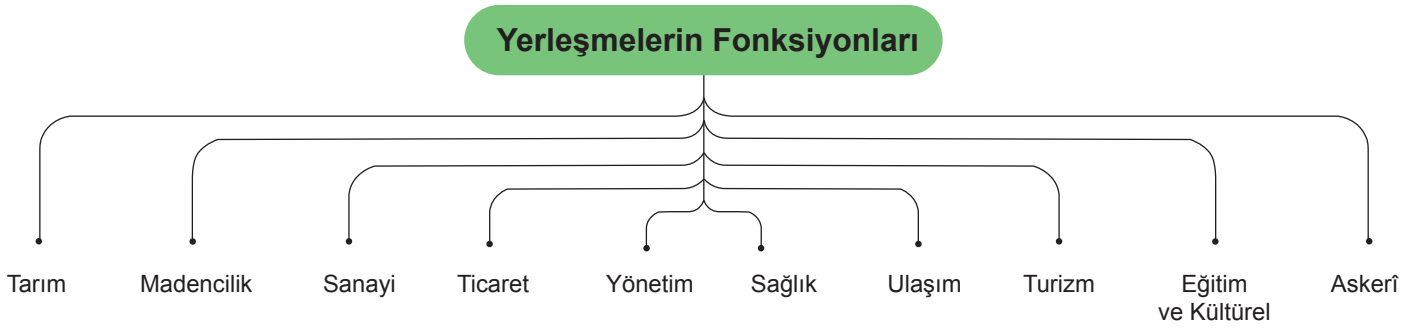

1 Ham madde ve ara malların atölye, fabrika gibi yerlerde bilgi, beceri ve teknolojiden yararlanılarak yeni ürüne dönüştürülmesi faaliyetlerinin ön plana çıktığı yerleşmelerdir.	2 Hayvancılık, balıkçılık, ormancılık gibi birincil ekonomik faaliyetlerle gelişme gösteren yerleşme alanlarıdır.	3 Ülkelerin idare birimlerinde (meclis, bakanlıklar vb.) yürütülen idari işler için birer merkez konumunda olan yerleşmelerdir.
4 Yerin üstündeki ve altındaki minerallerin (demir, bakır, mermer, kömür vb.) çıkarılması ve işletilmesi süreçleriyle ön plana çıkan yerleşmelerdir.	5 Ekonomik kazanç elde etmek amacıyla ürünlerin alınıp satılması sürecini kapsayan faaliyetler açısından çevresine göre bir çekim merkezi olan yerleşmelerdir.	6 İnsanların ve diğer varlıkların belirli amaçlar doğrultusunda bir noktadan başka bir noktaya kara, hava, deniz ve demir yollarıyla yer değiştirmesine yönelik faaliyetler için geçiş noktası olan yerleşmelerdir.
7 Dinlenmek, eğlenmek, görmek ve tanımak gibi amaçlarla ziyaret edilen ve cazibe merkezi olan yerleşmelerdir.	8 Dünya genelinde kabul gören üniversiteler ile önemli merkezlerde yürütülen tarih, sanat gibi faaliyetler açısından ön plana çıkan yerleşmelerdir.	9 Savunma amaçlı önemli tesislerin, birliklerin ve çeşitli teçhizatların bulunmasıyla ön plana çıkan yerleşmelerdir.

1. Yapılandırılmış gridte verilen bilgileri aşağıdaki tablo üzerinde gösterilen yerleşme fonksiyonlarıyla eşleştiriniz.

Fonksiyon	Bilgi Numarası
Yönetim	
Sanayi	
Ticaret	
Turizm	
Askeri	
Tarım	
Madencilik	
Ulaşım	
Eğitim ve kültürel	

2. Yapılandırılmış grid tablosunda verilen özellikler doğrultusunda aşağıdaki yerleşim merkezlerinin karşısına hâkim fonksiyonlarını tanımlayan kutucukların numaralarını yazınız.

Yerleşim Merkezi	Kutucuk Numarası
Manchester (İngiltere)	
Dubai (BAE)	
Harvard (ABD)	
Zonguldak (Türkiye)	
Moskova (Rusya)	

3. Yaşadığınız şehrin tabloda verilen fonksiyonlardan hangilerine sahip olduğunu yazınız. Bu fonksiyonların gelişmesinde etkili olan doğal ve beşerî faktörleri açıklayınız.

4. Aşağıdaki tabloda yerleşmelerin fonksiyonlarını etkileyen doğal ve beşerî faktörler verilmiştir.

Tabloda gösterilen doğal ve beşerî faktörlerin, gelişmesinde etkili olduğu yerleşme fonksiyonlarını şemadan tespit edip karşısına yazınız.

Şehirlerin Fonksiyonlarını Etkileyen Doğal ve Beşerî Faktörler	Gelişen Fonksiyonlar
VERİMLİ TOPRAK & SU	
YER ALTI KAYNAKLARI	
DOĞAL LİMAN & KÖRFEZ	
ÜNİVERSİTE & AR-GE	
DİNÎ & TARİHÎ MABETLER	
İDARİ MERKEZ	

5. Görseldeki şehrin gelişmesinde etkili olan, temel unsuru ve fonksiyonunu şemadan tespit ederek yazınız. Bu fonksiyonlara sahip şehirlere bir örnek veriniz.

Etkili olan unsur: _____

Şehrin fonksiyonu: _____

Bu fonksiyona sahip bir şehir: _____

6. Aşağıdaki Dünya haritası üzerinde bazı yerleşmeler gösterilmiştir.

Aşağıda verilen kutuları örnekteki gibi fonksiyonlarına göre etiketleyiniz. Yaptığınız etiketlemeye uygun örnek şehirleri yukarıdaki haritadan üzerinde belirleyip kutulara yazınız. (Bir şehri birden fazla kutuya yazabilirsiniz.)

Washington Paris Hartum Moskova Pekin YÖNETİM		

Aşağıda Adana şehrinin fonksiyonlarının gelişimi ile ilgili bir metin verilmiştir. Bu metni dikkate alarak verilen soruları cevaplayınız.

Adana geçmişten günümüze farklı fonksiyonlar kazanarak gelişmiş bir şehirdir. Tarihi M.Ö. 3000 yıllarına kadar uzandığı bilinen şehrin Seyhan Nehri kıyısına bir konak yeri olarak kurulduğu tahmin edilmektedir. Şehrin gelişiminde özellikle Seyhan ve Ceyhan ırmakları, Akdeniz ikliminin elverişli koşulları ve Çukurova'nın verimli tarım toprakları belirleyici rol oynamıştır. Tarımdan elde edilen ürünler, şehirde ticari faaliyetlerin başlamasını ve atölye tipi sanayi (dokuma, un ve yağ) tesislerinin kurulmasını sağlamıştır. Zamanla şehir, fabrikaların bacalarının tüttüğü bir üretim merkezine dönüşmüştür.

Sanayileşme, iş gücü ihtiyacını ve göçü beraberinde getirdi. Artan nüfus, insanların ihtiyaçlarını karşılamak için pazar yerlerinin, mağazaların ve ticaret ağlarının gelişmesini sağladı. Böylece Adana, sadece üreten değil, aynı zamanda alışverişin yaygınlaştığı bir yerleşim merkezi hâline geldi.

Tarihi İpek Yolu üzerinde bulunan Adana, günümüzde modern ulaşım ağlarıyla Türkiye'nin önemli ulaşım koridorlarından biri haline gelmiştir. Şehir, doğu-batı ve kuzey-güney yönlü gelişen otoyollar sayesinde güçlü bir karayolu bağlantısına sahiptir. Tarihi Bağdat Demiryolu üzerinde yer alan Adana Garı, demiryolu ulaşımındaki önemini sürdürürken, şehir merkezine yakın konumdaki havalimanı da ulaşımda önemli yere sahiptir.

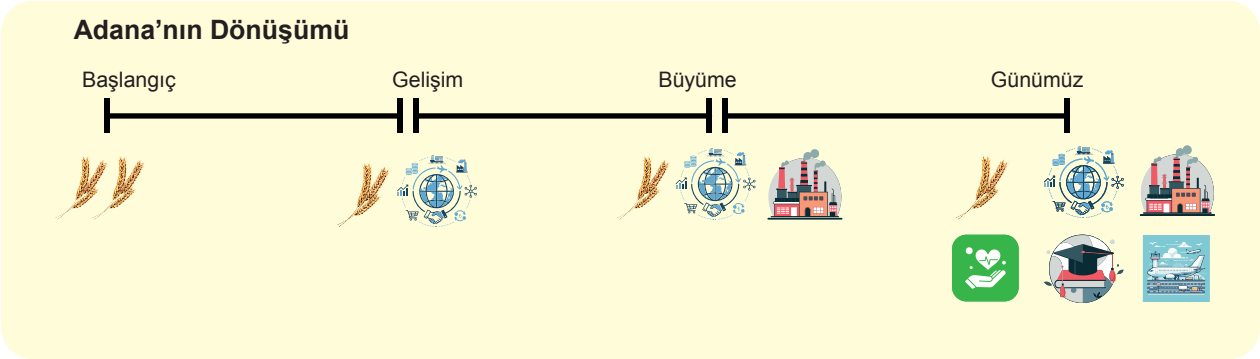

Adana şehrinin fonksiyonlarının gelişim çizelgesi

1. Adana şehrinin fonksiyonlarının gelişmesinde etkili olan doğal faktörler nelerdir?

2. Adana şehrinin nüfusunun artmasında etkili olan beşerî faktörler nelerdir?

3. Adana'da tarım fonksiyonunun gelişmesiyle doğrudan ilişkili olan diğer fonksiyonlar nelerdir? Açıklayınız.

4. Adana şehrinin fonksiyonlarının gelişim çizelgesinden ve metinden hareketle şehrin dönemlere göre gelişen fonksiyonlarını aşağıdaki tabloya yazınız.

Başlangıç	Gelişim	Büyüme	Günümüz

5. Aşağıda verilen yerleşmeleri fonksiyonlarına göre ayırıp tabloda uygun yerlere yazınız.
(Bir yerleşmeyi birden fazla fonksiyonun altına yazabilirsiniz.)

Tokyo (Japonya)	Essen (Almanya)	New York (ABD)	Salihli (Manisa)
Gebze (Kocaeli)	Hong Kong (Çin)	Johannesburg (Güney Afrika Cumhuriyeti)	Marsilya (Fransa)
Hamburg (Almanya)	Ereğli (Zonguldak)	Paris (Fransa)	Roma (İtalya)
Seul (Güney Kore)	Dubai (Birleşik Arap Emirlikleri)	Bodrum (Muğla)	Söke (Aydın)
Lizbon (Portekiz)	Londra (İngiltere)	Çeşme (İzmir)	Madrid (İspanya)
Ankara	Manchester (İngiltere)	Washington (ABD)	Çarşamba (Samsun)

Sanayi Fonksiyonu	Yönetim Fonksiyonu	Turizm Fonksiyonu	Liman Fonksiyonu	Tarım Fonksiyonu	Madencilik Fonksiyonu	Ticaret Fonksiyonu

Karadeniz'in Tatlı Esintisi

Bosna Hersek'in başkenti Saraybosna'da düzenlenen uluslararası gıda fuarı, dünyanın dört bir yanından gelen misafirlerle dolup taşıyordu. Fuarda Türk markaları arasında yer alan fındık ezmesi büyük ilgi görüyordu. Şirket yöneticisi Şükran Hanım ve ekibi yabancı ziyaretçilere markalarının yeni çikolata serisini tanıtıyordu. Şükran Hanım'ın yanında Ar-Ge uzmanı Ali Bey ve tasarımcı Ayşe Hanım da bulunuyordu. Ali Bey bu yeni ürünün lezzet ve kıvamını ayarlamak için araştırma ekibiyle günlerce çalışma yapmıştı. Ayşe Hanım ise ürünün ambalaj tasarımını ve tanıtım afişlerini hazırlamıştı.

Ali Bey, ürünün besin değerini anlatan bir sunum yaparken Ayşe Hanım, Karadeniz'den ilham aldığı ambalaj tasarımlarını fuar ziyaretçilerine gösteriyordu. Şükran Hanım ise Balkan pazarına açılmak için yerel firmalarla görüşmeler yapıyor, yeni anlaşmalar için stratejik adımlar atıyordu.

Ziyaretçiler ürünleri tadarken sıkça şu soruyu soruyordu:

– Bu eşsiz tadın hikâyesi nerede başlıyor?

Ali Bey gülümseyerek yanıtladı:

– Bu lezzetin yolculuğu Ordu'da, küçük bir fındık bahçesinde başlıyor…

Ordu'da yaşayan çiftçi Hasan Bey, bahar aylarında fındık bahçesinin bakımını özenle yapar. Ağaçların dibini temizler, gübre atar ve yaz boyunca dalların dolmasını sabırla izler. Eylül ayında ise Karadeniz'in tatlı rüzgârları ile birlikte hasat vakti gelir. Hasan Bey, bahçesindeki en olgun fındıkları tek tek toplar. Fındıkları harmanda kurutup kooperatife teslim eder.

Hasan'ın teslim ettiği fındıklar, kooperatiften alınarak kamyon şoförü Ahmet Bey tarafından Giresun'daki modern üretim tesisine götürülür. Burada gıda mühendisi Elif Hanım ve üretim ekibi büyük bir titizlikle çalışır. Fındıklar önce ayıklanır, ardından kavrulur ve özel makinelerde çikolata, fındık kremasına ve diğer gıda ürünlerine dönüştürülür. İçinde bizim markamızın da bulunduğu ürünler dağıtım ekipleri tarafından marketlere, pastanelere ve büyük şehirlere ulaştırılır.

Ali Bey sunumunu şu sözlerle tamamlar:

İşte gördüğünüz bu çikolata, Ordu'daki bir bahçede başlayan yolculuğun, yüzlerce kişinin emeğiyle Bosna Hersek'e kadar ulaşmış hâlidir. Biz de bu lezzeti dünya markası yapmak için buradayız.

Aşağıdaki soruları verilen metin içeriğine göre yanıtlayınız.

1. Hasan Bey ile Elif Hanımın üretim sürecindeki rollerini dikkate aldığınızda yaptıkları ekonomik faaliyeti birbirinden ayıran temel ölçüt nedir? Açıklayınız.

2. Fındık ezmesinin Ordu'daki bahçeden Bosna Hersek'teki fuara kadar geçirdiği süreçleri ekonomik sektörlere göre aşağıdaki tabloda gösteriniz.

Ordu'dan Bosna Hersek'e kadar geçirdiği süreçler ve bu süreçlerin ilgili olduğu ekonomik sektörler					
Süreç					
Ekonomik sektör					

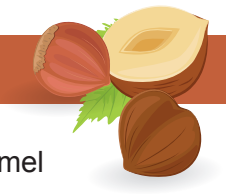

3. Metinde adı geçen kişilerin yaptıkları işleri ve bu işlerin sınıflandırılmasında kullanılan temel ölçütleri aşağıdaki tabloya örnekteki gibi yazınız.

Kişi	Yaptığı iş	Temel ölçüt
Şükran Hanım		
Hasan Bey		
Elif Hanım		
Ahmet Bey		
Ayşe Hanım	Ürün ambalaj tasarımı	Tasarım ve pazarlamaya yönelik bilgi ve yaratıcılık

4. Metinde geçen aşağıdaki meslekleri, ekonomik faaliyet türüne göre sınıflandırıp, sektör kutularına numaralarını yazınız. Sektör kutularını ekonomik faaliyetlere uygun olarak etiketleyiniz.

1 Çiftçilik

2 Şoför

3 Şirket Yöneticisi

4 Gıda Mühendisi

5 Pazarlama

6 Ar-Ge uzmanı

7 Tasarım

8 Tarım işçisi

SEKTÖR KUTULARI

Kutu A

Kutu B

Kutu C

Kutu Ç

Kutu D

Aşağıda Elif, Murat ve Selen'in uğraştıkları ekonomik faaliyetler ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bu bilgileri dikkate alarak soruları cevaplayınız.

Elif'in Hikâyesi

Toprakları verimli bir bölgede yaşayan Elif, tarlada sebze üretimi yapmaktadır. Günün büyük bir kısmını tarlada geçirir. Ekim, sulama ve hasat gibi işlemleri çoğunlukla el emeğiyle yürütür. Teknolojik araçlar sınırlı olduğundan işlerin büyük bölümü fiziksel güç gerektirir.

Murat'ın Hikâyesi

Murat, yeni açılan bir gıda işleme fabrikasında makine operatörüdür. Murat, üretim hattındaki makineleri kontrol eder, gerekli ayarlamaları yapar ve üretimin durmadan devam etmesini sağlar. Çalıştığı ortamda otomasyon ve makineler yoğun olarak kullanılır, bu nedenle teknik bilgi ve dikkat gerektiren bir iş yapmaktadır.

Selin'in Hikâyesi

Büyükşehirde bir bankada çalışan Selin, müşterilere hesap işlemleri, kredi başvuruları ve dijital bankacılık konularında destek verir. Selin, gün boyu insanlarla iletişim hâlindedir. Teknolojiyi etkin kullanarak bankanın işlemlerinin hızlı ve güvenli yürütülmesini sağlar.

1. Elif, Murat ve Selin'in hikâyelerinden yola çıkarak uğraştıkları ekonomik faaliyetleri ve ilişkili olduğu sektörleri aşağıdaki tabloya yazınız.

	Ekonomik faaliyet	İlişkili olduğu sektör
Elif		
Murat		
Selin		

2. Elif'in yaptığı tarımsal işler ile Murat'ın çalıştığı sanayi işlerinde gerekli olan iş gücü özellikleri nasıl farklılık göstermektedir? Bu farklılıkların ortaya çıkma nedenlerini açıklayınız.

Elif'in yaşadığı bölgede zamanla bölgedeki demir madenciliği ve bu madenleri işleyen küçük metal işleme atölyeleri kurulmuştur. Devlet ve özel sektör iş birliğiyle bölgeye "Ekonomik Faaliyetlerin Dönüşümü Projesi" adı altında büyük yatırımlar yapılmıştır. Bu yatırımların sonucunda bölgenin ekonomik yapısı değişmiş; bölgede lojistik şirketleri kurulmuş, bir coğrafi bilgi sistemleri (CBS) merkezi oluşturulmuş, bankacılık ve sigorta hizmetleri gelişmiş, yeni ve büyük oteller hizmete alınmış ve bilimsel araştırmalara yön veren önemli akademisyenlerin ders verdiği bir üniversite kurulmuştur.

3. Elif'in yaşadığı bölgenin yeni durumdaki ekonomik faaliyetlerini sınıflandırırken hangi ölçütleri kullanabileceğinizi yazınız.

4. Elif'in yaşadığı bölgede zamanla gelişen ekonomik faaliyetleri sektörlerine göre sınıflandırınız.

Birincil

İkincil

Üçüncül

Dördüncül

Beşincil

5. Yakın çevrenizde yapılan bir ekonomik faaliyet seçiniz. Seçtiğiniz faaliyetin hangi ekonomik sektöre ait olduğunu gösteren kısa bir açıklama yapınız.

Aşağıda ekonomik sektörlerin (tarım, sanayi, hizmet) istihdam oranlarını gösteren iki farklı grafik verilmiştir.

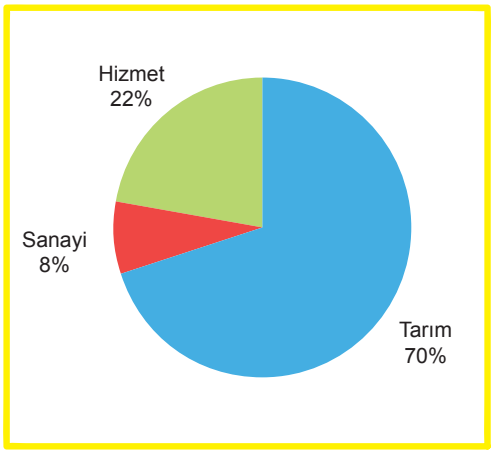

Grafik 1

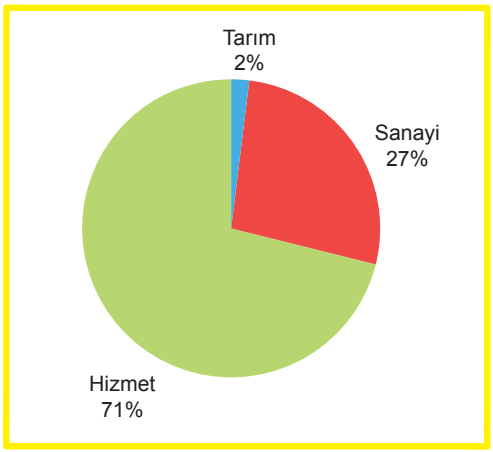

Grafik 2

Bu grafikleri dikkate alarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Nüfusunun ekonomik sektörlere dağılımı Grafik 1'deki gibi olan ülkelerin tarım, eğitim ve sağlık faaliyetleri hakkında genel bilgiler veriniz.

2. Aşağıda verilenlerden hangileri Grafik 2'ye sahip ülkelerin özellikleri olabilir? İşaretleyiniz.

- ☐ Gelişmişlik seviyesi yüksektir.
- ☐ Temel geçim kaynağı tarımsal faaliyetlerdir.
- ☐ Orta Afrika ülkesi olabilir.
- ☐ İnsani gelişme endeksi yüksektir.
- ☐ Avrupa ülkesi olabilir.
- ☐ Hizmet sektörü gelişmemiştir.
- ☐ Kişi başına düşen millî gelir yüksektir.
- ☐ Genelde işlenmiş ürün alır, ham madde satar.
- ☐ Beklenen yaşam süresi kısadır.
- ☐ Kişi başına düşen enerji tüketimi fazladır.
- ☐ Okuryazar oranı yüksektir.

3. Her iki grafiğe uygun üçer ülke örneği yazınız.

Grafik 1	Grafik 2
1-	1-
2-	2-
3-	3-

4. Grafik 1 ve Grafik 2'ye örnek verdiğiniz ülkeleri hizmet sektörü bakımından karşılaştırınız.

İnsani gelişme endeksi belirli ölçütlere bakılarak belirlenmektedir. Bu ölçütlerden biri de nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre dağılım oranlarıdır.

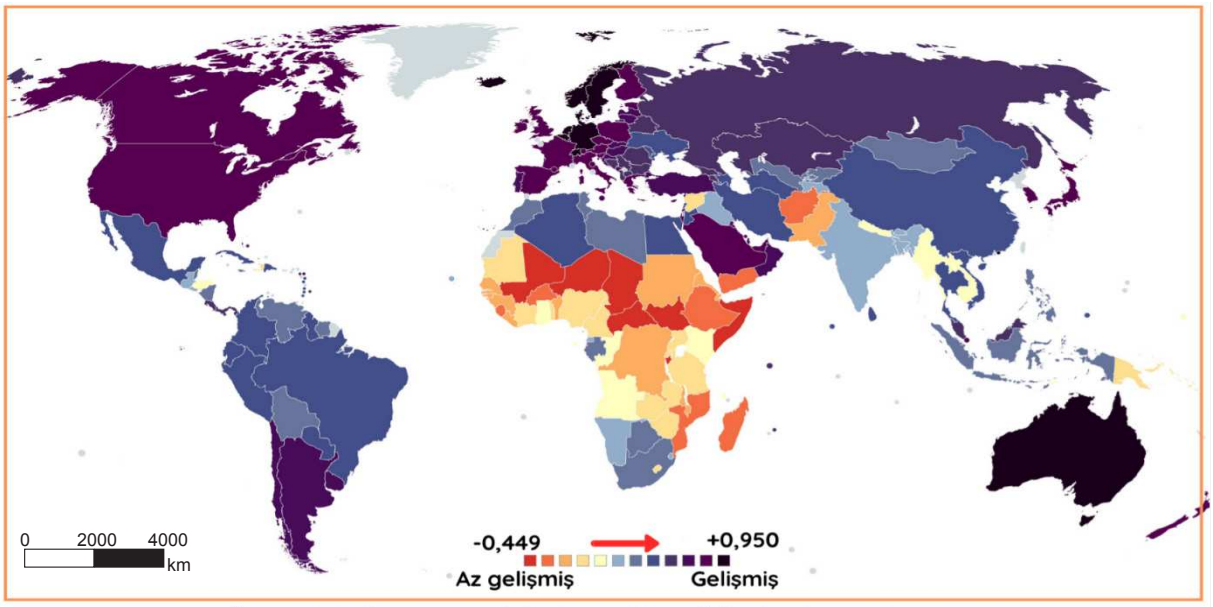

İnsani Gelişme Endeksi'ne Göre Ülkelerin Haritası

5. Grafik 1 ve Grafik 2'deki ekonomik sektörlerin istihdam oranlarını dikkate alarak insani gelişme endeksi ile nüfusun sektörel dağılımı arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Aşağıda K ve L ülkelerinde çalışan nüfusun sektörel dağılımını gösteren grafikler verilmiştir. Aşağıdaki soruları bu grafiklerden yararlanarak cevaplayınız.

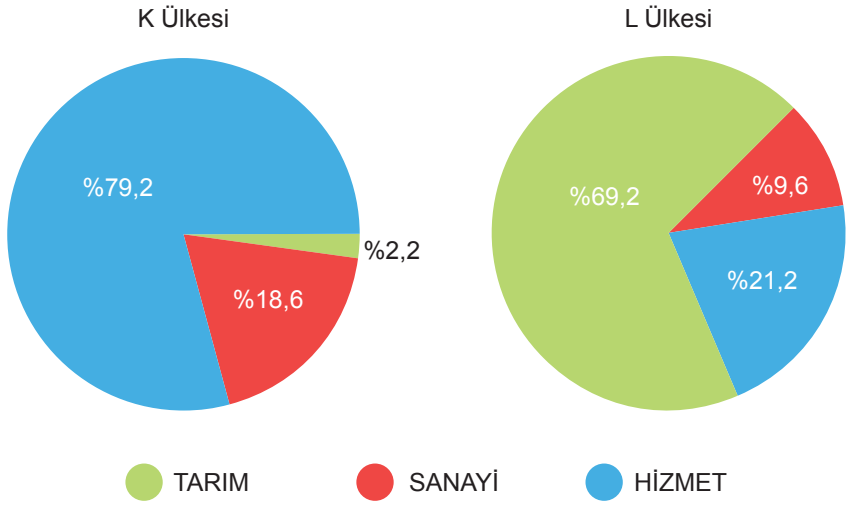

1. Grafiklerde verilen tarım, sanayi ve hizmet faaliyetlerini ilişkili olduğu ekonomik sektörler ile eşleştiriniz. (Ekonomik sektörlerin kutularına, faaliyet numaralarını yazınız.)

☐ Birincil ekonomik sektör

☐ İkincil ekonomik sektör

☐ Üçüncül ekonomik sektör

1. Hizmet　2. Sanayi　3. Tarım

2. L ülkesinde nüfusun büyük çoğunluğu (%69,2) tarımda çalışmasına rağmen, tarımın ülke ekonomisine (GSYİH) katkısı sanayi veya hizmet sektörleri kadar yüksek değildir.

Bu durumu, üretim teknolojileri ve katma değer gibi kavramları göz önüne alarak açıklayınız.

3. K Ülkesinde tarımda çalışan insan sayısı diğer sektörlerde çalışanlara oranla çok azdır (%2,2). Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir? Seçiniz ve seçiminizi açıklayınız.

☐ K ülkesinde tarımsal üretim yapılmamaktadır. Çünkü…..

☐ K ülkesinde modern (intansif) tarım yöntemleri uygulanmaktadır. Çünkü……

4. Bir ülkenin hizmet sektörünün gelişmiş olması, o ülkedeki insanların yaşam standartları (eğitim seviyesi, ortalama ömür, gelir düzeyi) hakkında nasıl bir ipucu verir? Kısaca açıklayınız.

5. K ve L ülkelerini gelişmişlik seviyelerine göre karşılaştınız. Yapacağınız karşılaştırmada (teknoloji, hammadde ihracatı, eğitim seviyesi, sanayileşme, refah seviyesi) kavramlarını kullanınız.

6. Aşağıdaki tabloda verilen ekonomik sektörlerin tanımını yaparak kapsadığı başlıca faaliyetleri yazınız.

Ekonomik Sektör	Tanım	Kapsadığı faaliyetler
Birincil		
İkincil		
Üçüncül		
Dördüncül		
Beşincil		

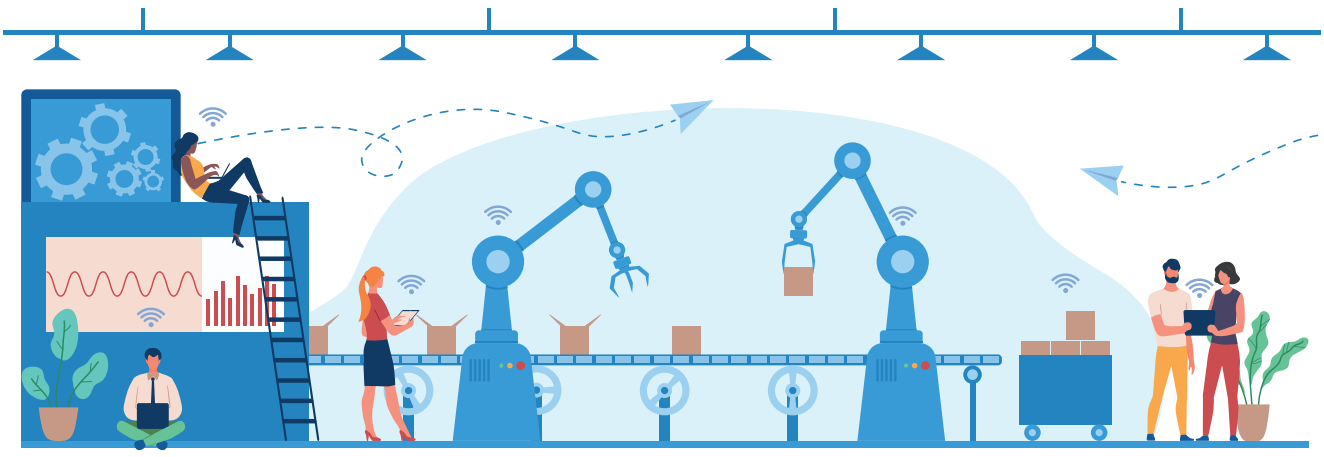

Aşağıda Türkiye'de yıllara göre çalışan nüfusun tarım, sanayi ve hizmet sektörlerine dağılım yüzdeleri verilmiştir.

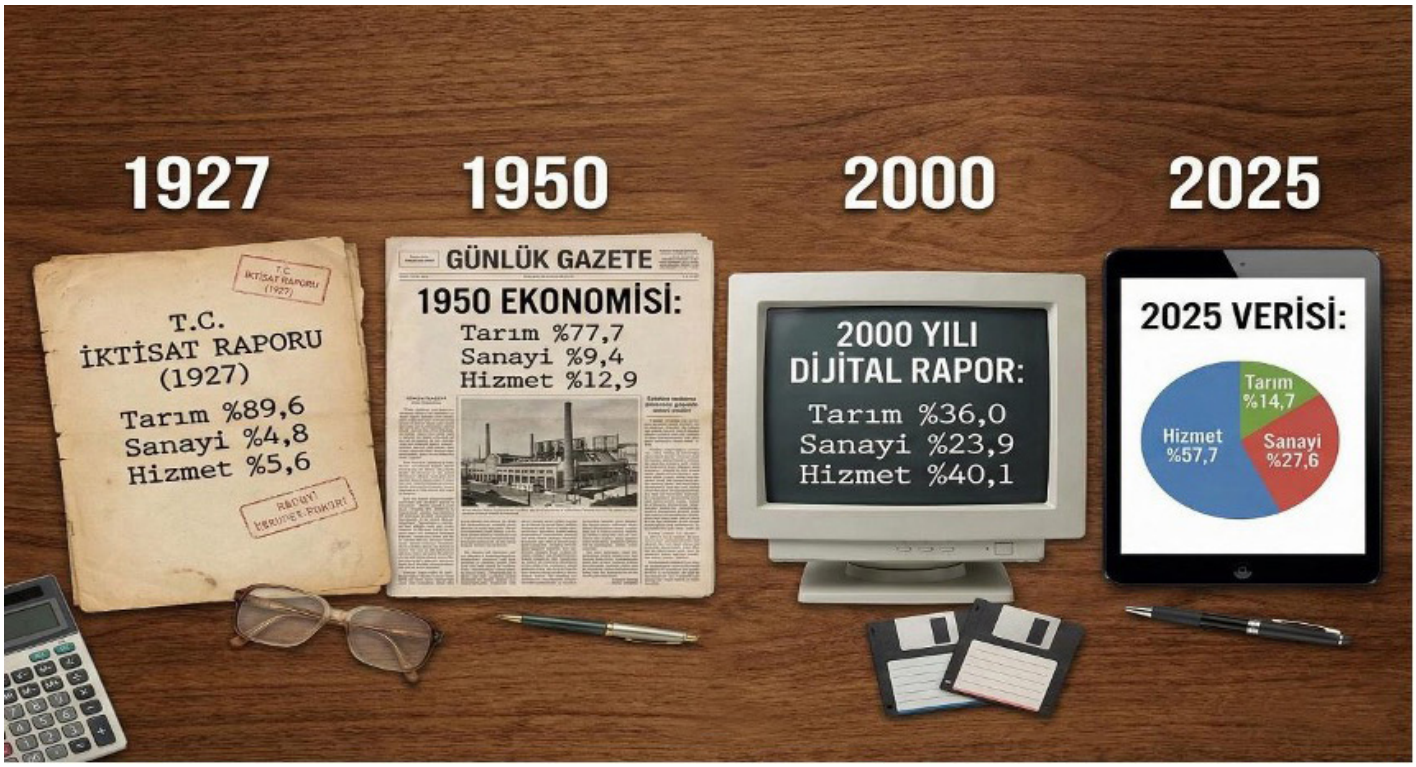

1. Ekonomik sektörlere yönelik verileri aşağıdaki tabloya yerleştiriniz.

YIL	TARIM (%)	SANAYİ (%)	HİZMET (%)
1927	.....	.....	.....
1950	.....	.....	.....
2000	.....	.....	.....
2025	.....	.....	.....

2. Oluşturduğunuz tablodaki verileri kullanarak aşağıdaki alana Türkiye'de çalışan nüfusun yıllara göre sektörel dağılımını gösteren bir grafik çiziniz.

Başlık: .....

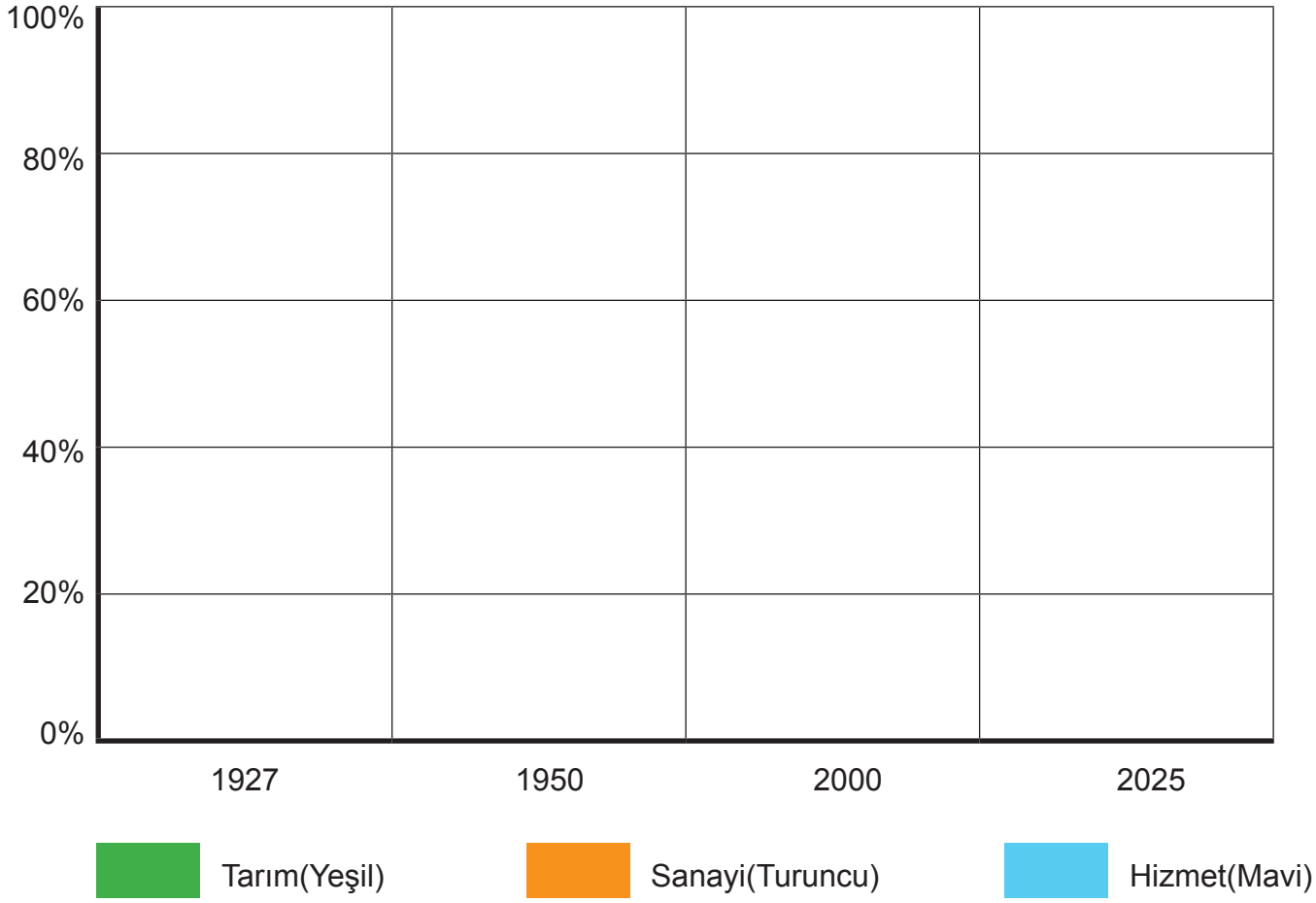

3. Çizdiğiniz grafiği inceleyiniz ve Türkiye'nin 1950 ve 2025 yılları arasındaki sektörel değişimini değerlendiriniz.

4. Türkiye'de hizmet sektöründe çalışanların oranının artmasının ülkenin gelişmişlik düzeyi ile ilişkisini açıklayınız.

5. Çevrenizdeki (aile, komşular) en az 5 yetişkine hangi sektörde çalıştıklarını sorunuz. Aldığınız cevabı aşağıdaki alana yazınız. Bu kişilerin çalıştıkları sektörel dağılım, Türkiye'nin 2025 yılı sektörel dağılım grafiği ile örtüşüyor mu? Açıklayınız.

Kişi 1	.....
Kişi 2	.....
Kişi 3	.....
Kişi 4	.....
Kişi 5	.....

Aşağıdaki gazete haberini inceleyerek 1- 4. soruları, haberin içeriği doğrultusunda cevaplayınız.

GAZETE

Cumhuriyet'in ilk yıllarında nüfusun büyük çoğunluğu tarımla uğraşmakta ve tarımın Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) içindeki payı diğer sektörlerden fazlaydı. Ancak 1950'lerden sonra başlayan sanayileşme hamlesi ve 1980 sonrası dışa açılma politikalarıyla hizmet sektörünün payı hızla arttı. Günümüzde gelişmiş ülkeler seviyesine yaklaşan Türkiye'de, hizmet sektörü ekonominin lokomotifi konumundadır.

Tablo: Türkiye'nin Yıllara Göre Gayrisafi Yurt İçi Hasılasının Sektörel Dağılımı

	Tarım (%)	Hizmet (%)	Sanayi (%)
1924	48	44	8
1950	41	46	3
1980	24	55	21
1993	14	59	27
2006	11	60	29
2019	6	66	28

1. Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda, Türkiye ekonomisindeki değişimi göstermek için hangi grafik türü daha uygundur? İşaretleyiniz.

- ☐ Çizgi grafiği
- ☐ Sütun grafiği
- ☐ Daire grafiği

2. Seçtiğiniz grafiğin temel amacını aşağıdaki alana yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Türkiye'nin 1924 ve 2019 yıllarına ait sektörel dağılımını göz önünde bulundurarak Gayrisafi Yurt İçi Hasılasını karşılaştıran uygun bir grafik çiziniz. (Tarım, sanayi ve hizmet sektörleri için farklı renk kalem kullanınız)

4. Çizdiğiniz grafiği dikkate alarak tarım sektörünün ekonomideki payını gerekçeleriyle değerlendiriniz.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Türkiye'de hizmet sektörünün ekonomideki payının artması hangi alanlarda yaşanan gelişmeler ile ilgilidir? İşaretleyiniz.

- ☐ Eğitim
- ☐ Sağlık
- ☐ Ormancılık
- ☐ Turizm
- ☐ Hayvancılık
- ☐ Bankacılık
- ☐ Ulaşım
- ☐ Madencilik
- ☐ Tarım

NOTLAR